

מספר קורס: 290.3549
תוכנית גנרית - שנה ד'
תוכנית פסגה – שנה ג'
2022-2023

סילבוס קורס קידום בריאות: מתבגרים וסטודנטים לסייעוד – סמסטר א

מועד: יום א' בין השעות 10:00-12:00

מרצה: דלית וילהלם dwilhelm@univ.haifa.ac.il

מטרות הקורס:

1. הבנה של עקרונות ומרכיבים של קידום בריאות
2. יישום העקרונות על ידי:
(א) זיהוי הבעיות הבריאותיות הקיימות והפוטנציאליות של מתבגרים או סטודנטים לסייעוד
(ב) בדיקת האוריינות הבריאותית של המתבגרים או סטודנטים לסייעוד
(ג) שימוש במודל מעגל השינוי של ג'יימס פרוצ'סקה וקרלו דקלמנטה כדי לפתח התערבויות לקידום בריאות
(ד) שימוש בגישה של ה"חריג החיובי" (Positive Deviance)
(ה) בניית תהליך התערבות, ביצועו והערכתו
(ו) כתיבה של התהליך, תוצאות והמלצות לעתיד
(ז) הצגת הממצאים
3. בניית מאגר התערבויות לקידום בריאות לתלמידי תיכון ולסטודנטים לסייעוד
4. פיתוח המרכיב של קידום בריאות בהשקפת העולם המקצועית של סטודנטים לסייעוד

הנחיות לפרויקט קידום בריאות:

אוכלוסיית היעד –

- תלמידי תיכון במגמת מערכות בריאות בתיכונים בחיפה ובצפון
- סטודנטים לסייעוד בחוג לסייעוד באוניברסיטת חיפה

הסטודנטים הלומדים בקורס יתחלקו לקבוצות של 3-4 סטודנטים ויתערבו מול כיתת תלמידי מגמת בריאות בתיכון, או מול סטודנטים לסייעוד.

פרויקט קידום בריאות של תלמידי תיכון במגמת מערכות בריאות:

ההתערבות היא מול תלמידי תיכון:

1. זיהוי בעיות בריאות פוטנציאליות או קיימות בקרב תלמידי תיכון
2. חיבור לספרות מקצועית - בדיקת השפעת בעיות/סוגיות בריאות שזוהו לגבי התלמידים
3. ביצוע אומדן אוריינות בריאותית של התלמידים והעברת המידע המקצועי והרלוונטי תוך טיפול בפייק ניז ועיוותי תפיסה כדי שהתלמידים יפגינו אוריינות בריאותית ברמה גבוהה בתכנון וביצוע ההתערבויות בפרויקט

4. תכנון ההתערבות - שימוש במודל השינוי של פרוצסקה וה"חריג החיובי" (Positive Deviance) בתכנון התערבויות של קידום בריאות סביב בעיות בריאות הנבחרות

- I. הכנת תוצר על ידי התלמידים במגמה. התוצר ישמש את האוכלוסיות השונות
- II. יצירת קמפיין הסבר על הנושאים של קידום בריאות על ידי תלמידי המגמה על חבריהם – תלמידי השכבה בתיכון או מול אוכלוסיות אחרות בהתאם
- III. התוצרים - אתר ייחודי, בלוג, חלק מאתר בית ספר, פייסבוק, טיקטוק ועוד, וגם בצורת פליירים, כרזות ועוד
- IV. הערכת השימוש בתוצרים

פרויקט קידום בריאות של סטודנטים לסייעוד.

ההתערבות היא מול סטודנטים לסייעוד:

1. זיהוי בעיות בריאות (קיימות או עתידיות) או סוגיות בבריאות ורווחה של סטודנטים לסייעוד (כמו לחץ של סטודנטים, שמירה על עבודת גוף נכונה, התמודדות עם דרישות אקדמיות ועוד).
2. חיבור לספרות מקצועית - בדיקת השפעת בעיות/סוגיות בריאות שזוהו לגבי הסטודנטים ביצוע אומדן אוריינות בריאותית של התלמידים והעברת המידע המקצועי והרלוונטי תוך טיפול בפייק ניוז ועיוותי תפיסה
3. בניית התערבויות של קידום בריאות למניעה של הבעיות או הסוגיות שזוהו על ידי שימוש במודל השינוי של פרוצסקה וה"חריג החיובי" (Positive Deviance)
4. יישום ההתערבויות על הסטודנטים והערכתן

יתכנו משימות נוספות שיש לבצע לאור התפתחות הפרויקט.

דרישות מהסטודנטים:

1. במידה והלמידה בזום- השתתפות חובה במפגשי זום - קבוצתיים ופרטניים. במפגשי הזום חובה פתיחת מצלמות. במידה והלמידה הקמפוס -השתתפות חובה בכל המפגשים
2. הפגנת רצינות ויצירתיות בביצוע הפרויקט
3. תיאום מול הגורמים הרלוונטיים (רכזי המגמות בבתי הספר השונים) לוחות זמנים ועמידה בהם
4. קיום 6-7 מפגשים בבתי הספר התיכון אליו קבוצת הסטודנטים משובצת
5. הפגנת אחריות במפגשים מול אנשי צוות בבתי הספר והתלמידים/סטודנטים לסייעוד וגורמים הרלוונטיים/חיילים והגורמים הרלוונטיים
6. הכנת יום "אוריינות אקדמית" לתלמידים
7. הגשת מטלות בזמן
8. הצגת התוצרים בניוזלטר של הקורס

מתכונת הקורס:

- הקורס יתקיים במתכונת של כיתה הפוכה,
- מפגשים של כלל הכיתה
- מפגשים של קבוצות הפרויקט,
- במקביל לפעילויות מול בית הספר, סטודנטים לסייעוד

סמסטר א' :

6 מפגשים עם כלל הכיתה בתחילת הסמסטר (פתיחת הסמסטר)
1 מפגש של אוריינות אקדמית של תלמידי המגמה - לא בשעות של הקורס
1-2 מפגשים פרטניים עם קבוצות הפרויקט כדי לדווח על התקדמות, לקבל משוב, לדון על ספרות מקצועי
4 מפגשים עם כלל הכיתה בסיום הסמסטר (סגירת הסמסטר)
במקביל-

5-6 מפגשים בבית הספר לאבחונים ופעילות עם התלמידים - לא בשעות של הקורס. המפגשים יתקיימו במשך שני הסמסטרים. לפחות 3 מפגשים עם התלמידים בבית הספר יתקיימו במהלך סמסטר א'. במידה והמפגשים בבית הספר יתקיימו בימים של התנסות קלינית- המדריכים יעודכנו ותקבלו שחרור מההתנסות. תשלימו את הימים האלו בתיאום עם המדריכים

לוחות הזמנים של הפעילויות בשיעורים יכולה להשתנות בהתאם לקשר עם בתי הספר וקצב התקדמות הפרויקט

סמסטר א'			
מס'	תאריך	נושא	נוכחים
1	23.10.2022	(1) הסבר על הסילבוס (2) תיאור הפעילות ומטלות הקורס (3) הקדמה לקידום בריאות	כל הכיתה
	23.10.2022-30.10.2022	צפייה בהרצאה- חינוך לבריאות וקידום בריאות	בבית
2	30.10.2022	<ul style="list-style-type: none"> • בוחן על ההרצאה • עקרונות לתכנון הפרויקט - אוריינות בריאותית 	כל הכיתה
	30.10.2022-6.11.2022	צפייה בהרצאה - אוריינות בריאותית	בבית
3	6.11.2022	<ul style="list-style-type: none"> • בוחן על ההרצאה • תרגול העקרונות על המדיה החברתית והשפעתה על אוריינות בריאות 	כל הכיתה
	6.11.2022-13.11.2022	צפייה בהרצאה - המדיה החברתית והשפעתה על אוריינות בריאות	בבית
4	13.11.2022	<ul style="list-style-type: none"> • בוחן על ההרצאה 	כל הכיתה

	• תרגול העקרונות		
1. כל קבוצה עובדת מול קבוצת התלמידים והרכז הבית ספרי, או מתחילה ליצור קשר עם סטודנטים לסייעוד מתחילים בהיכרות ויצירת קשר ופעילות קבוצתית 2. הקבוצות מתאמות מפגשים עם התלמידים ומתכננות את הפעילויות הראשונית עם התלמידים 3. מפגשים פרטניים של קבוצת הפרויקט עם המרצה	1. צפייה בהרצאה יצירתיות בהפעלת אוכלוסיית מתבגרים ומבוגרים. ואיך לגרום לאנשים לקחת אחריות 2. יצירת קשר עם התיכונים להתחלת פעילות משותפת/סטודנטים/חיילים	13.11.2022-20.11.2022	
כל הכיתה	• בוחן על ההרצאה • תרגול העקרונות • דיון על הכניסה לבתי הספר/התחלת הפרויקט עם הסטודנטים לסייעוד	20.11.2022	5
1. כל קבוצה עובדת מול קבוצת התלמידים והרכז הבית ספרי. דנים עם קבוצת התלמידים על הגדרת הנושא לפרויקט ותכנון המשך הפעולות 2. הקבוצות מתאמות מפגשים עם התלמידים ומתכננות את הפעילויות הראשונית עם התלמידים 3. מפגשים פרטניים של קבוצת הפרויקט בזום עם המרצה	צפיה בהרצאה – "הסטייה החיובית" Positive deviance	20.11.2022-27.11.2022	
כל הכיתה	• בוחן על ההרצאה • דיון על תכנון הפעילות עם המתבגרים שיתחילו לאסוף נתונים	27.11.2022	6
1. כל קבוצה עובדת מול קבוצת התלמידים והרכז הבית ספרי. דנים עם קבוצת הסטודנטים על איסוף נתונים. 2. חיפוש ספרות מקצועית רלוונטית לנושא הנבחר 3. הקבוצות מתאמות מפגשי זום עם התלמידים 4. מפגשים פרטניים של קבוצת הפרויקט בזום עם המרצה		27.11.2022 4.12.2022	
1. מפגשים פרטניים של קבוצות הפרויקט 2. שאר הקבוצות ממשיכות בפעילות עם קבוצת התלמידים – מעבדים את הנתונים שהתלמידים מביאים 3. מחלקים משימות לגבי הכנת חומרי לימוד/הסברה 4. מתכננים את הפרויקט – מגדירים את הבעיה, מעבדים את הנתונים שהתלמידים מביאים,	פגישה תיאור דרכי ותהליכי איסוף הנתונים ואבחון הבעיה/סוגיה של הפרויקט + הצגת מאמרים על מטרת הפרויקט וקבלת משוב	4.12.2022 11.12.2022 18.12.2022 25.12.2022	7 8 9 חופש חנוכה

מחברים לספרות מקצועית, וחוזרים לתלמידים להציג בפניהם את הממצאים. מתכננים את ההמשך- איזה חומרים מכינים לאיזה מדיות ובאיזה אופן			
כל קבוצה מציגה בפני כל הכיתה	הצגת הפרויקט עד השלב שהגיעו אליו בפני הכיתה וקבלת משוב	1.1.2023	10
	במצגת – חלק ראשון של הפרויקט	8.01.2023	11
		9.01.2022	12
		22.01.2023	13

100% נוכחות במפגשים הפרטניים של קבוצות הפרויקט

הערכה בקורס – סמסטר א' (ציון עובר- 70):

(א) חובת נוכחות ב-100% מהמפגשים (כלל כיתתיים ובקבוצות הפרויקט)
(ב) הגשת מטלות ופעילויות
מצגת קבוצתית לתיאור תהליך איסוף הנתונים, הגדרת בעיות הבריאות שנבחרו, חיבור לספרות מקצועית

סמסטר א'	מרכיבים
25%	<ul style="list-style-type: none"> 100% נוכחות בשיעורים המועברים על ידי המרצה 100% נוכחות בשיעורים המועברים על ידי חברי הקבוצה 100% נוכחות בפגישות הקבוצתיות
75%	הגשת המצגת הקבוצתית סמסטר א'

מקורות:

ארגון הבריאות העולמי | אמנת אטווה לקידום הבריאות. (1986). קידום בריאות
[/http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en](http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en)

בראון-אפל, א., דאוד, נ. וליוין-זמיר, ד. (2016). קידום בריאות – מתיאוריה למעשה. הוצאת דיונון.

תכנית המחקר הבינלאומי על בריאותם ורווחתם של בני נוער HBSC
<https://hbsc.biu.ac.il/books.html>

הנחיות למצגת סיכום השלב הראשון של הפרויקט בקידום בריאות

המצגת תוצג ב-4 שיעורים אחרונים של הסמסטר
בסיום המצגת יתקבל משוב מהמרצה ויינתן ציון

דף כותרת- הצגת הסטודנטים ובית הספר והרכזת- 1 שקופית

הקדמה – 1 שקופית

תיאור מאפייני האוכלוסייה של התלמידים או סטודנטים

שלב 1 – איסוף נתונים על אוכלוסיית התלמידים ובעיות הבריאות שלהם – קיימות ופוטנציאליות – עד 5 שקופיות

- שימוש בנתוני המחקר הבינלאומי על בריאותם ורווחתם של בני נוער כבסיס לאיסוף הנתונים מהתלמידים- הצגת הנתונים הרלוונטיים שהיוו בסיס להכנת הפעילויות לאיסוף הנתונים מהתלמידים
- תיאור תהליך איסוף הנתונים מאוכלוסיית היעד:
1. כלים:

- שאלונים – הצגת השאלונים, אופן מסירתם, אופן איסוף הנתונים והסבר מדוע נעשה כך
- ראיונות – סוג הראיון, איך הוא התבצע, השאלות, איתור המרואיינים מטרה והסבר מדוע נעשה כך
- מסמכים, מדיה ומקורות שונים – נתונים רלוונטיים והסבר מדוע נעשה כך
- פעילות הדרכתית – באיזה אופן נערכו, והסבר מדוע זה נעשה כך
- מתן דוגמאות על הפעילויות שנעשו עם התלמידים וכיצד הן הצליחו או לא
- 2. ממצאים: תיאור הממצאים
- 3. ניתוח הממצאים: מתוך כלל הנתונים מה המסקנות.
- 4. הגדרת הבעיות לאור ניתוח הממצאים
- 5. הסבר איך הפעילויות שבוצעו מתאימות למאפיינים של מתבגרים

שלב 2 – הגדרת 2 בעיות בריאות – קיימות או פוטנציאליות שעליהן יתבצע הפרויקט – עד 3 שקופיות

- מיפוי הבעיות השונות שעלו מהתלמידים וקביעת 2 הרלוונטיות
- מתן רציונל לבחירת 2 הבעיות שבהן יתמקד הפרויקט של קידום בריאות

שלב 3- קישור לספרות מקצועית – עד 5 שקופיות

- הצגת מידע מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
- הצגת 2 מאמרים לכל בעיה שנבחרה – 4 מאמרים בסך הכול. המאמרים בטווח של 10 שנים אחרונות הצגת תמצית המאמרים

שלב 4 – אוריינות בריאות-עד 5 שקפים

בדיקת אוריינות בריאות של התלמידים לגבי הבעיות הנבחרות

- איסוף מידע מקצועי על בעיות הבריאות הנבחרות והכנת המידע להצגתו בצורה יצירתית לתלמידים
- אבחון רמת האוריינות הבריאותית של התלמידים
- ביצוע פעילויות שונות להתמודד עם פערים בידע, פייק ניוז ועיוותי תפיסה. תיאור הפעילויות והתוצאות שלהן

יש לשלוח למרצה את המצגות לפני הצגתן בשיעור לקבלת משוב ואישור סופי

מכון לבדיקת המצגת:

הקריטריון	אחוז מהציון	הציון	הערות
1. הצגת אוכלוסיית היעד ומאפייניה הייתה מפורטת, ברורה	20%		
2. הצגת הבעיות שנבחרו לאור איסוף הנתונים הייתה מפורטת ברורה וקשורה לנתונים שהגיעו מאיסוף הנתונים	20%		
3. הצגת הספרות המקצועית מביאה את המידע הרלוונטי ביותר ומסבירה את הבעיות שנבחרו	20%		
4. הפעילויות שקשורות לאוריינות בריאות מתאימות לקהל היעד ומטפלות בחסמים	20%		
5. הפעילויות שקשורות בטיפול בפייק ניוז משתמשות בידע המדעי הנכון, רלוונטיות ומתאימות לקהל היעד	20%		

